TamTam
Research s.r.o

TNK 136 WG8 DATEX II
Zpráva o činnosti za rok 2017

Datum:	28. listopadu 2017
Zpracoval:	Ing. Jan Vlčinský
Zpracováno pro:	SILMOS s.r.o. Křižíkova 70, 612 00 Brno, Královo Pole

TNK 136 WG8 DATEX II Zpráva o činnosti za rok 2017....1
1Úvod....2
2Přehled norem....2
2.1Norma formátu (16157 část 1-7)....3
2.2Norma protokolů výměny (ISO/TS 19468 - v přípravě)....3
3Obecný přístup k připomínkování a hlasování....3
3.1Při revizích norem přechod z TS na ES....4
3.2Umírněná aktivní účast ČR....4
3.3Obecná stanoviska k hlasování....4
4Připomínkování částí 1, 2, 3 a 7....4
4.1Jednání ve Stockholmu....4
4.2Připomínky k části 2 - Popisování polohy....5
5Národní aktivity v roce 2017....5
5.1NAT a připomínkování....5
5.2ITS Pedie....5
5.3Konkrétní práce na národních implementacích....5
5.4Neúčast v Evropských projektech....6
6Přehled souvisejících nařízení EK....6
7Plán aktivit na rok 2018....6
8Závěry....6

1 Úvod

Tato zpráv popisuje činnost gestora v pracovní skupině WG8, která řeší DATEX II.

DATEX II je především formát (připravuje se i protokol výměny) pro téma výměny dopravních informací s důrazem na šíři vyjadřovacích možností přenášených dat, nejčastěji užívané pro komunikaci mezi DIC a případně při poskytování dat z DIC provozovatelům informačních služeb.

TNK 136 je technická normalizační komise, fungující v rámci ÚNMZ.

CEN TC 278 je technická komise při CEN, která řeší telematické aplikace.

WG8 je pracovní skupina, která se v této technické komisi zabývá tématem DATEX II.

Úlohou gestora je zastupovat národní zájmy při tvorbě a přejímání norem, tvořených v této pracovní skupině.

2 Přehled norem

Existují dvě skupiny DATEX II norem, první, "klasická", se zabývá definicí modelu pro popis událostí a informací v silniční dopravě a jeho reprezentací ve formátech (typicky XML).

Druhá norma se připravuje a řeší proces výměny, tedy protokol.

2.1 Norma formátu (16157 část 1-7)

Anglicky: Inteligent transport systems - DATEX II data exchange specifications for traffic management and information - Part #

Česky: Inteligentní dopravní systémy - Specifikace výměnného formátu DATEX II pro řízení dopravy a dopravní informace - Část #

TS normy mají číslo: CEN TS 16157-# EN normy mají mít číslo: CEN EN 16157-#

#	TS	EN	Zkrácený název	Pozn
1	2011	(2018)	Obecný rámec a architektura	
2	2011	(2018)	Označování pozice (polohy)	
3	2011	(2018)	Publikace situace	
4	2013	(2019)	Proměnné dopravní značení	
5	2013	(2019)	Měřená a vypočtená data	
6	2015		Parkování	
7	-	(2018)	Společné datové prvky	z části 1

Tab 1: Přehled norem 16157

2.2 Norma protokolů výměny (ISO/TS 19468 - v přípravě)

Ve spolupráci s ISO TC 208 WG9 se již několik let vyvíjí norma na téma protokolu výměny informací.

Norma je nyní ve stádiu předběžné pracovní položky (PWI).

Koncepce je podobně systematická jako u modelu a formátů, tedy popisuje na vysoké úrovni různé vzorce výměny a následně má umožnit definovat jejich konkrétní implementaci.

3 Obecný přístup k připomínkování a hlasování

Všechna hlasování a připomínkování probíhají zhruba podobně na základě následujících principů.

3.1 Při revizích norem přechod z TS na ES

Obecně lze říci, že všechny části normy jsou v Evropském měřítku postupně nasazovány a jejich další užití je vyžadováno řadou směrnic.

Proto při všech revizích je navrhováno přejít z TS na EN (norma), protože jde opravdu o normy, které jsou ověřeny praktickým použitím.

3.2 Umírněná aktivní účast ČR

Při návrhu pracovních položek je vždy zapotřebí najít dostatečný počet zemí, které se přihlásí k aktivní účasti na tvorbě.

V ČR zatím není zvykem, aby stát sám aktivně přistupoval k tvorbě nových norem a neposkytuje k tomu potřebnou projektovou podporu, proto není reálné přijmout roli vedoucího kterékoliv položky, je možné se ale přihlásit jako aktivní spolutvůrce, který předložené návrhy jiných tvůrců pečlivě studuje, připomínkuje a jinak se účastní při řešení dílčích problémů.

Proto je zvolena strategie se v případě, že některá z položek je výrazně zajímavá pro naše nasazení, nebo má obecný význam a hrozí nedostatek aktivních účastníků, přihlásit se jako aktivní země a to formou komentování.

3.3 Obecná stanoviska k hlasování

Ve všech hlasováních tedy:

- podporujeme zavedení revize formou EN
- s návrhem pracovních položek i dalších fází souhlasíme, v případě že existují připomínky, tak je uvedeme jako komentáře, stanovisko však zůstává kladné.

4 Připomínkování částí 1, 2, 3 a 7

Letos probíhaly velice intenzívní práce na revizi částí 1, 2, 3 a 7.

4.1 Jednání ve Stockholmu

Nejzásadnější jednání proběhlo ve Stockholmu v září. Zde však došlo k nedorozumění s vedoucím WG, kterého jsem dvakrát urgoval ve věci určení termínu jednání WG8, dvakrát byl nějaký návrh přislíben a dvakrát zrušen bez dalšího pokračování.

V minulosti se připomínky řešily na úrovni WG (tedy pracovní skupiny, která "u dílenského stolu" pracuje na zadaných úkolech tvorby dokumentu). Na jednání TMG (technická skupina,

rozhodující o obecnějších technických přístupech) a SG (strategická skupina, rozhodující o tom, co je v praxi zapotřebí řešit) se v rámci TNK nejezdilo s tím, že se podporuje především práce na normě ve WG.

Nakonec proběhlo jednání ve Stockholmu bez mé účasti, protože jsme očekával slíbený termín jednání WG8 v říjnu. Poučení pro příště je, že budu pečlivě číst pozvánky i od lidí (Bard de Vries), kteří nejsou vedoucím WG8, a požádám vedoucího WG8, aby na jednání WG8 vždy posílal pozvánku i sám svým jménem.

K připomínkovaným normám byly ale naše připomínky zaslány.

4.2 Připomínky k části 2 - Popisování polohy

Petr Bureš vznesl velice podnětné připomínky k části 2, které vedly k požadavku model zjednodušit, který byl písemně zaslán. Ve Stockholmu na tuto část nebyl čas, proto se naplánovala sada telekonferencí.

Telekonferenci vedla zástupkyně Francie, asi 5 minut před zahájením telekonference zaslala informaci, že se nedokáže připojit a rozhodla o jiné platformě. S ohledem na to, že novou platformu jsem neměl ověřenou a že se jednání posunulo asi o 20 minut dále, nebyl jsem schopen se technicky zúčastnit.

5 Národní aktivity v roce 2017

5.1 NAT a připomínkování

Národní aplikační tým ve složení Petr Bureš, David Bárta, Eva Gelová a Marek Ščerba se zapojil buď přímo studiem návrhů, nebo oponováním navržených stanovisek.

Za opravdu přínosný komentář považuji požadavek Petra Bureše zjednodušit v částí 2 model ALERT-C na jednoduší a pochopitelnější model.

5.2 ITS Pedie

Souběžný projekt ITS Pedie realizuje znalostní systém, resp. určitou formu "wiki" na téma ITS. Účast v tomto projektu byla pro mne velmi přínosná mj. proto, že DATEX II je jako přístup k řešení poměrně přehledný, užívaný a současně má přesahy do dalších oborů (ALERT-C, TPEG apod.). V rámci práce na ITS Pedii heslech se vyjasnily širší souvislosti.

5.3 Konkrétní práce na národních implementacích

Je opravdu potěšující, že výrazně přibývá národních aktivit s užitím DATEX II, protože tímto teprve prokazuje předchozí úsilí svou užitnou hodnotu.

Z projektů, o kterých vím (protože jsme se jich nějakou formou účastnil) a které s DATEX II zacházejí mohu uvést např.:

- VARS: dodávka aktualizace systému publikace v NDIC pro formáty DATEX II včetně dokumentace formátů a jejich vystavení na Národním registru dopravních informací.
- CDV: Pilotní testování telematických zařízení, kde např. parkovací senzory (CITIQ) publikují stavy obsazenosti ve formátu DATEX II. Současně proběhla analýza potřeb na obsah DATEX II profilů pro tyto potřeby.
- TamTam Research s.r.o. a CDV: Návrh architektury pro nominovanou osobu ("národní subjekt") s ohledem na sledování plnění nařízení EK č. 885/2013, 886/2013 a 962/2015.

5.4 Neúčast v Evropských projektech

V Evropě probíhá několik projektů na téma DATEX II a související harmonizace, lze uvést např. projekt CROCODILE a projekt vedený EIP (Evropská ITS platforma).

Protože na tyto aktivity nebyly zdroje, v tomto roce jsme se těchto aktivit vůbec nezúčastnili. Zejména u projektu CROCODILE, kde jsme měli v předchozích letech velmi aktivní účast je to škoda.

6 Přehled souvisejících nařízení EK

Evropská komise vydala řadu nařízení, které přímo či nepřímo souvisí s užíváním DATEX II. Jde zejména (výčet nemusí být zcela úplný, názvy jsou zkráceny):

- 885/2013: Parkování nákladních vozidel
- 886/2013: Informace související s bezpečností provozu (SRTI)
- 962/2015: Poskytování informačních služeb v reálném čase (RTTI)

Zatímco první dvě jsou velmi konkrétně aplikačně zaměřené, poslední je naopak velmi široká a řeší koncepčně systémovou podporu pro zpřístupnění existujících informací formou jejich dokumentace, zřízení registru a povinnosti existující informace v rukou státu poskytovat.

7 Plán aktivit na rok 2018

V roce 2018 se očekává:

- pokračování intenzivního připomínkování revidovaných norem
- účast na standardních jednáních WG8 (pravděpodobně březen a srpen)
- případná účast na jednáních TC 278 TMG a SG
- pokud to zdroje dovolí, účast na projektu CROCODILE

8 Závěry

DATEX II je velmi užívaná norma, je požadována řadou nařízení EK, implementována v řadě zemí Evropy, v ČR se objevují první reálné implementace.

Současně lze říci, že se stávající norma osvědčila a v rámci revize se aktualizuje (s očekávaným nasazením do praxe v horizontu několika málo let).

Stávající NAT je aktivní, má přehled a poskytuje základní podporu při připomínkování.

V roce 2018 se dá očekávat vydání čtyř norem (revize částí 1, 2 a 3 s tím, že část 1 se dělí nově na dvě, tím vzniká část 7). Z toho vyplynou i požadavky na přijetí do soustavy ČSN.

TNK umožňuje s ohledem na národní podporu DATEX II zajistit základní servis ve věci přejímání norem a nejzákladnějším zajištění kontaktu se skutečným nasazením v Evropě. Právě v oblasti podpory národní i Evropské harmonizace nasazování DATEX II by bylo vhodné, aby se podpora ze strany Ministerstva dopravy zesílila formou soustavné podpory účasti v harmonizačních projektech (např. CROCODILE).